

Grażyna Ryba – biogram

Ukończyła studia historii sztuki w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz studia licencjacko-doktoranckie organizowane przez Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie. Dysertację doktorską przygotowała pod kierunkiem o. prof. dra hab. Józefa Benignusa Wanata. Uzyskała stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie nauki o sztuce w Instytucie Nauk o Sztuce Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Jest zatrudniona w Instytucie Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego na stanowisku profesora UR.

Zainicjowała utworzenie, zorganizowała i kieruje pracami Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej Uniwersytetu Rzeszowskiego, jednostki o charakterze naukowo-badawczym i archiwizacyjno-popularyzatorskim.

Założyła i redaguje rocznik „Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej”, recenzowane czasopismo naukowe wydawane w wersji polskiej i angielskiej, a także serię wydawniczą „Biblioteka Sacrum et Decorum”.

W trakcie pracy dydaktycznej wypromowała około 120 prac magisterskich i licencjackich. Zorganizowała 13 ogólnopolskich konferencji naukowych. W ramach działalności Centrum powstaje: elektroniczna baza współczesnej sztuki sakralnej w Polsce, zbiór archiwaliów i dzieł sztuki, liczący już około 2 000 pozycji, oraz biblioteka specjalistyczna obejmująca ponad 3000 tytułów. Zostały nawiązane kontakty i są podejmowane wspólne przedsięwzięcia z uczonymi związanymi z ośrodkami naukowymi w Polsce (IHS KUL w Lublinie, UKSW w Warszawie, UPJPII w Krakowie) i za granicą (Université de Lausanne, Université de Strasbourg, Freie Universität w Berlinie).

Uzyskała nagrodę II stopnia przyznaną przez Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego za wybitne i twórcze osiągnięcia organizacyjne oraz Medal Edukacji Narodowej na wniosek Komitetu Głównego Olimpiady Artystycznej za osiągnięcia w pracy z olimpijczykami.

Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zagadnień związanych ze sztuką współczesną, przede wszystkim sakralną i religijną. Jest autorką licznych publikacji poświęconych tej tematyce.

PUBLIKACJE

1. MONOGRAFIE

Grażyna Ryba, *Na granicy przestrzeni. Drzwi z brązu w biografii artystycznej twórcy. Chromy, Zemła, Mitoraj*, Rzeszów 2019, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego ISBN 978-83-7996-611.

Grażyna Ryba, *Katedra rzeszowska (1977–2002). Historia, sztuka, twórcy, idee*, Kraków 2007, Wydawnictwo Avalon ISBN 978-83-60448-29-8.

2. REDAKCJA MONOGRAFII

Mesjanizm polski i martyrologia narodowa w sztuce sakralnej i religijnej, red. G. Ryba, Rzeszów 2016, s. 1-147, Wyd. UR, ISBN978-837996-310-2.

Człowiek w przestrzeni sakralnej. Literatura i sztuka, red. Grażyna Ryba, Rzeszów 2015, s. 1-178, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, ISBN 978-83-7996-111-5.

3. ROZDZIAŁY MONOGRAFII

Rzeczpospolita niepodległa (1918-2018). Interpretacja historii zapisana w obrazach na drzwiach polskich kościołów, w: *Niepodległość i nowoczesność. Studia z historii sztuki*, red. L. Karwowski, D. Kacprzak, S.P. Kubiak, Szczecin-Warszawa 2019, wyd. Stowarzyszenie Historyków Sztuki, Muzeum Narodowe w Szczecinie, Fundacja Kultury Miejsca, s. 293-306, ISBN 978-83-953155-8-9.

Medytacja artysty i niebo El Greca. Refleksy nowożytnej sztuki hiszpańskiej w pracach wybranych polskich twórców współczesnych, w: *Sztuka doby El Greca*, red. A. Witko, Kraków 2018, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, s. s. 173-184, ISBN 978- 83- 7438- 691- 3.

Ut sculptura poesis. Poetyckie wizje Dantego w interpretacji uczestników biennale małych form rzeźbiarskich w Rawennie, w: *Literatura a rzeźba. Literatur und Sculptur*, red. J. Godlewicz-Adamiec, T. Szybisty, Kraków- Warszawa 2018, wyd. imedius, s. 369-381.

Apokalipsa Jerzego Skąpskiego. Narodziny witrażu i jego znaczenie w kontekście wnętrza współczesnej świątyni, w: „Tradycja i współczesność. Sztuka witrażowa po 1945 roku, red. B. Fekecz-Tomaszewska, M. Ławicka, Kraków-Legnica, 2016, s. 67-77, ISBN 978-83-64553-11-0.

Kościół jako refugium zbiorowej pamięci. Z twórczości Elżbiety Szczodrowskiej-Pepińskiej, w: Mesjanizm polski i martyrologia narodowa w sztuce sakralnej i religijnej, red. G. Ryba, Rzeszów 2016, s. 91-103, Wyd. UR, ISBN978-837996-310-2.

Ciągłość tradycji. Realizacja teorii malarstwa monumentalnego Zofii Baudouin de Courtenay w projektach witraży Barbary Pawłowskiej, w: „Nie tylko art déco”. Sztuka witrażowa w okresie międzywojennym, red. Beata Fekecz-Tomaszewska i Magda Ławicka, Kraków – Legnica 2014, ISBN 978-83-61176-63-3, s. 232-245.

Na granicy rzeczywistości. Mistyk, droga poznania mistycznego i artysta współczesny, Fides ex visu. Okiem mistyka, red. Aneta Kramiszewska, Wydawnictwo Werset, Lublin 2012, ISBN 978-83-63527-16-7, s. 241-264.

Idee i rzeczywistość. Artystyczne debiuty twórców wywodzących się z Podkarpacia z perspektywy ćwierćwiecza, w: Pokolenie 80'. Polityczny protest? Artystyczna kontestacja?, red. Tadeusz Boruta, Rzeszów 2012, wyd. Instytut Pamięci Narodowej, ISBN 978-83-7629-359-2, s. 147-155.

Oświęcimskie drzwi z brązu. Przyczynek do ikonografii św. Maksymiliana Kolbe, w: Limen expectationis. Księga ku czci śp. ks. prof. dr. hab. Zdzisława Klisia, red. ks. Jacek Urban, ks. Andrzej Witko, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie Wydawnictwo Naukowe, Kraków 2012, ISBN 978-83-7438-297-7, s. 299-310.

4. REDAKCJA CZASOPISMA (LISTA B do 2018)

„Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej. Materials and studies on the history of sacred art” I-XIII, 2008-2020, Wydawnictwo UR ISSN 1989-5010 (redaktor naczelny).

5. ARTYKUŁY W CZASOPISMACH NAUKOWYCH

Dzieła konkursowe i ich losy. O dwu warszawskich konkursach sztuki sakralnej, „Quart. Kwartalnik Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego”, ISSN 1896-4133, nr 1 (51)/2019, s. 33-46.

Cytaty strukturalne i zapis współczesności. Rzeźba sakralna Elżbiety Szczodrowskiej-Peplińskiej w kontekście posoborowej aranżacji wnętrza zabytkowych kościołów Trojmiasta, „Porta Aurea” 15, 2017, s. 196-212, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, ISSN 1234-1533.

Między historią a teologią. Kościół bernardynów w Rzeszowie. Mistagogia przestrzeni prowadzącej do wnętrza świątyni, „Folia Historica Cracoviensia”, XXII, 2016, s. 393-412., Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie – Wydawnictwo Naukowe, ISSN 0867-8294.

Zwiastowania Marzanny Wróblewskiej. Z malarskiego dziennika artystki, „Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej. Materials and studies on the history of sacred art” IX, 2016, s. 38-53, Wydawnictwo UR, ISSN: 1689-5010
Interpretacja jako inspiracja? Dekoracja drzwi do katedry poznańskiej, „Artium Quaestiones” XVI, 2015, s. 171-194, Wydawnictwo UAM w Poznaniu, ISSN 0239-202.

Od intymnej refleksji po ekspresywną kontestację. Anna Praxmayer, Zofia Miłał, Zofia Kulik, polskie artystki–stypendystki we Włoszech, „Quart. Kwartalnik Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego”, nr 1 (35)/2015, s. 48-60, ISSN 1896-4133.

Święci z kościoła w Krasnem koło Rzeszowa. Przyczynek do badań nad twórczością Stefana Matejki, „Analecta Cracoviensia” 46 (2014), Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, ISSN 0209-0864, eISSN 2391-6842, s. 223-237.

Ikonografia tarnowskich drzwi Bronisława Chromego w kontekście ideologicznych sporów wokół martyrologii wojennej, „Tarnowskie Studia Teologiczne”, XXXIII (2014), Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, ISSN 0239-4472, s. 56-66.

Droga krzyżowa. Przestrzeń sakralna i sakralizacja przestrzeni we współczesnych realizacjach rzeźbiarskich, „Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej. Materials and studies on the history of sacred art” VII, 2014, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Wydział Sztuki, Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej, ISSN 1689-5010, s. 37-63.

Interpretacja motywu rajskiego drzewa poznania w twórczości Janiny Karczewskiej-Koniecznej i Janiny Stefanowicz-Schmidt, „Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej. Materials and studies on the history of sacred art” VI, 2013, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Wydział Sztuki, Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej, s. 132-155.

Artysta współczesny wobec sacrum. Wątki metafizyczne w twórczości Tadeusza Boruty, Stanisława Białogłowicza i Tadeusza Wiktora, „Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej. Materials and studies on the history of sacred art” IV, 2011. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Wydział Sztuki, Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej ISSN 1689-5010, s. 95-119.

Tajemniczy model krakowski i włoskie projekty Bronisława Chromego, „Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej. Materials and studies on the history of sacred art” III, 2010, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Wydział Sztuki, Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej ISSN 1689-5010, s. 21-43.

Sztuka sakralna XIX i XX w. Kryzys czy rozkwit?, „Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej. Materials and studies on the history of sacred art” I, 2008, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Wydział Sztuki, Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej, ISSN 1689-5010, s. 10-20.

6. ARTYKUŁY INNE

Coś się skończyło... Z malarskiej autobiografii prof. Jadwigi Szmyd-Sikory, „Gazeta Uniwersytecka” 2021.

Doświadczenie historii zapisane w obrazie, w: Projekt 966. Jubileusz narodowy – sztuka polska 2016, red. M. Rochecka, K. Rochecki, Toruń 2016; s. 126-129, wyd. Towarzystwo Przyjaciół Archiwum Emigracji, Muzeum Uniwersyteckie UMK, ISBN 978-83-939089-8-1.

WIDZIEĆ. Proces widzenia w sztuce współczesnej w odniesieniu do tradycyjnych i nowych środków wypowiedzi artystycznej, WIDZIEĆ. VI Forum Malarstwa Polskiego, zeszyt nr 7, 2010-2012, s. 19-22.

Badania nad współczesną sztuką sakralną w Uniwersytecie Rzeszowskim, „Gazeta Uniwersytecka” 2011, nr 1, s.14-16.

Inauguracja Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej, „Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej. Materials and studies on the history of sacred art” II, 2009, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, ISSN 1689-5010, s. 134-137.

7. KATALOGI WYSTAW: WSTĘP I REDAKCJA

„Między przeszłością a przyszłością. Bramy Gustawa Zemły” w: Projekty i studia rzeźbiarskie Gustawa Zemły Katalog wystawy zorganizowanej przez Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej przy Wydziale sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Muzeum Diecezjalne w Rzeszowie w dniach od 16 października do 17 listopada 2014 r., wstęp i redakcja Grażyna Ryba, Rzeszów 2014 s. 3-7, wyd. Mitel, ISBN: 978-83-7667-180-2.

Między słowem a obrazem. Katalog wystawy malarstwa Małgorzaty Drozd-Witek i grafiki Grzegorza Frydryka, wstęp i redakcja Grażyna Ryba. Wystawa zorganizowana przez Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej przy Wydziale sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Podkarpackie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w dniach od 18 października do 18 listopada 2013 r.

Mistrzynie i uczennica. Zofia Baudouin de Courtenay i Barbara Pawłowska, w: Mistrzynie i uczennica. Z twórczości Zofii Baudouin de Courtenay i Barbary Pawłowskiej. Wystawa rysunków i projektów artystek ze zbiorów Centrum

Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej przy Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, wyd. Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej przy Wydziale sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2012, wstęp i redakcja Grażyna Ryba ISBN:978-83-7338-821-5.

IN STATU NASCENDI VISUM. Z prac twórców współczesnego witrażu krakowskiego, redakcja, wstęp i opracowanie katalogu wystawy, wyd. Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej przy Wydziale sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego i Biuro Wystaw Artystycznych w Rzeszowie, Rzeszów 2011, *Rzeszowscy akademicy. Środowisko artystyczne Uniwersytetu Rzeszowskiego*, wstęp i redakcja katalogu wystawy jubileuszowej artystów – pedagogów Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, Galeria Miejska Rzeszowa, październik 2011, wyd. Wydział Sztuki UR, Rzeszów 2011.

8. HASŁA SŁOWNIKOWE

Serce Jezusa. Ikonografia, w: „Encyklopedia Katolicka”, t. XVIII, red. E. Giglewicz i in., Lublin 2013, s. 27-29.

Serce Maryi. Ikonografia, w: „Encyklopedia Katolicka”, t. XVIII, red. E. Giglewicz i in., Lublin 2013, s. 37-38.

Puri, brązowe drzwi wejściowe kościoła Niepokalanego Poczęcia NMP (zw. Księżą Chrześcijaństwa), portal „Polonika”,
<http://www.polonika.gov.pl/pages/pl/polonik.php?id=224&name=puri-brazowe-drzwi-wejscowe-kosciola-niepokalaneg>

Puri, Wystrój wnętrza i dekoracja fasady kościoła Niepokalanego Poczęcia NMP,
<http://www.polonika.gov.pl/pages/pl/polonik.php?id=468&name=puri-wystroj-wnetrza-i-dekoracja-fasady-kosciola-n>

Rawenna, Wystrój wnętrza kościoła św. Maksymiliana Kolbe,
<http://www.polonika.gov.pl/pages/pl/polonik.php?id=467&name=rawenna-wystroj-wnetrza-kosciola-sw-maksymiliana-k>

Sesto San Giovanni, Pomnik Ruchu Oporu (Sesto San Giovanni, Monumento alla Resistenza), <http://www.polonika.gov.pl/pages/pl/polonik.php?id=466&name=sesto-san-giovanni-pomnik-ruchu-oporu>